

Krông Nô, ngày 17 tháng 10 năm 2022

BÁO CÁO THAM LUẬN
Đổi mới phương thức, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát chuyên
đề của HĐND cấp xã ở xã Nâm Nung

I. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Quán triệt phương châm hoạt động “Đổi mới - dân chủ - trách nhiệm - hiệu quả - vì dân” đã được Thường trực HĐND xã Nâm Nung đề ra từ đầu nhiệm kỳ 2021- 2026, HĐND cấp xã của xã Nâm Nung đã tích cực hoạt động và cơ bản hoàn thành các nhiệm vụ theo quy định của pháp luật, thể hiện được vai trò là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương, đại diện cho ý chí, nguyện vọng của cử tri và nhân dân trên địa bàn xã, cùng hệ thống chính trị, ban ngành đoàn thể xã góp phần quan trọng trong việc thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng của xã nhà. Hoạt động giám sát có bước chuyển quan trọng, các ban HĐND cấp xã đã chủ động xây dựng kế hoạch thực hiện giám sát các vấn đề của cử tri quan tâm trên địa bàn từ đầu nhiệm kỳ tới nay đã hoàn thành 5 cuộc giám sát, chuyên đề như công tác thu - chi tài chính, xây dựng cơ bản, thực hiện an sinh xã hội...

Bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động của HĐND vẫn còn những hạn chế nhất định. Đó là:

Hoạt động giám sát của đại biểu HĐND ở cơ sở chưa được tiến hành thường xuyên; có lúc, có nơi còn lúng túng về phương pháp; chất lượng và hiệu quả giám sát nhìn chung còn thấp. Nhiều kiến nghị thông qua hoạt động giám sát chưa được các cơ quan có trách nhiệm quan tâm giải quyết kịp thời; việc giám sát giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân, công tác hòa giải ở cơ sở còn hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân.

Công tác tham gia xây dựng và tuyên truyền, phổ biến pháp luật, chủ trương của Đảng, Nhà nước, nghị quyết của HĐND còn thiếu chủ động. Một số đại biểu HĐND chưa làm tròn trách nhiệm của người đại biểu dân cử, chưa dành thời gian cần thiết cho hoạt động của HĐND. Trong công tác tổ chức tiếp xúc cử tri, số lượng cử tri tham dự buổi tiếp xúc nhiều Thôn, Bon đôi khi chưa bảo đảm theo yêu cầu, có tình trạng đại biểu ngại khi dự tiếp xúc cử tri.

II. MỘT SỐ BÀI HỌC KINH NGHIỆM TRONG CÔNG TÁC GIÁM SÁT CỦA HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN

Một là: Cấp cơ sở là nơi phản ánh trung thực, tiếp nhận của công dân, của doanh nghiệp, của các tổ chức, đơn vị về việc thực thi của pháp luật một cách cụ thể, sinh động. Sự gắn bó mật thiết của đại biểu HĐND xã với cử tri, với nhân dân nơi cư trú, địa bàn cư trú tạo nên sức sống của chính quyền cơ sở. Đó cũng chính là cầu nối thông suốt giữa nhân dân và chính quyền của nhân dân; góp phần thiết thực, cụ thể và trực tiếp đưa cuộc sống vào chính sách pháp luật và đưa pháp luật vào cuộc sống.

Hai là: Tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và nâng cao nhận thức của cấp ủy đối với hoạt động của HĐND cấp xã. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng không có nghĩa là cấp ủy can thiệp vào tất cả mọi hoạt động của HĐND mà theo hướng: cấp ủy đảng chỉ bàn, quyết định những vấn đề về chủ trương mang tính định hướng; những giải pháp của cấp ủy đảng là lãnh đạo, chỉ đạo. Bên cạnh đó cấp ủy cũng cần quy định chế độ giao ban định kỳ với Thường trực HĐND, để thông qua đó thường trực HĐND trực tiếp báo cáo, xin chủ trương của cấp ủy về nội dung, chương trình hoạt động và biện pháp xử lý, giải quyết những vấn đề vướng mắc của HĐND kịp thời, hiệu quả.

Ba là: Hoạt động của HĐND là chất lượng của đại biểu, do đó cần tập trung các giải pháp nâng cao năng lực đại biểu HĐND cấp xã và bảo đảm cơ cấu hợp lý.

Trước tiên cần thực sự coi trọng tiêu chuẩn đại biểu HĐND cấp xã. Ngoài những tiêu chuẩn chung theo quy định, thì do đặc thù đại biểu HĐND cấp xã là những người gần dân nhất, sâu sát với cơ sở nên cần phải có tinh thần dám nghĩ dám làm, khắc phục khó khăn tự mình và tổ chức cho mọi người vươn lên làm giàu chính đáng.

Bốn là: Thường xuyên bồi dưỡng kỹ năng hoạt động, trình độ chuyên môn cho đại biểu HĐND cấp xã để đại biểu HĐND vừa làm tốt nhiệm vụ chuyên môn vừa làm tốt công tác đại biểu HĐND, các chương trình bồi dưỡng, tập huấn cần hết sức linh hoạt, đa dạng, phù hợp với thực tế tình hình cơ sở theo hướng gần đối tượng, sát nhu cầu của các đại biểu HĐND cơ sở, chú trọng vùng dân tộc, tôn giáo, vùng sâu, vùng xa. Đặc biệt cần tăng cường bồi dưỡng kỹ năng hoạt động cho đại biểu HĐND để đại biểu chủ động trong thực thi nhiệm vụ, quyền hạn của mình. Bên cạnh đó, mỗi đại biểu HĐND cấp xã phải thường xuyên tự nghiên cứu, nâng cao trình độ, rèn luyện kỹ năng và hiểu biết đầy đủ về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của HĐND, năng động, sáng tạo trong hoạt động thực tiễn.

Năm là: Cải tiến và nâng cao chất lượng kỳ họp HĐND cấp xã.

Kỳ họp là hình thức hoạt động chủ yếu của cơ quan dân cử, là hoạt động tập trung cao trí tuệ của đại biểu HĐND, tại kỳ họp sẽ thảo luận và thông qua các quyết định quan trọng, thực hiện các chức năng, thẩm quyền của HĐND. Kỳ họp HĐND xã, cần thực hiện công khai, dân chủ, diễn ra sôi nổi, là diễn đàn của nhân dân trong cộng đồng khu dân cư, là nơi thể hiện phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”, để thu hút sự quan tâm theo dõi của cử tri đối với hoạt động của HĐND, công khai những vấn đề mà HĐND bàn và ra quyết định. Nâng cao chất lượng các kỳ họp sẽ góp phần quan trọng trong nâng cao chất lượng và hiệu quả giám sát của HĐND cấp xã.

Điều này khắc phục được sự lúng túng trong hoạt động giám sát của HĐND các cấp nói chung, HĐND cấp xã nói riêng so với thời gian trước khi Luật ban hành. Tuy nhiên, tổ chức hoạt động giám sát sao cho có hiệu lực, hiệu quả là điều không phải cấp HĐND nào cũng thực hiện được, đặc biệt là ở HĐND cấp xã, khi mà năng lực, trình độ của đại biểu chưa đồng đều, đội ngũ cán bộ chuyên trách còn mỏng.

Để nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của HĐND cấp xã, cần phải coi công tác kiểm tra, giám sát của Thường trực HĐND và các ban của HĐND là một việc làm thường xuyên. Căn cứ vào Nghị quyết của HĐND tại mỗi kỳ họp và chương trình công tác của HĐND giữa hai kỳ họp, Thường trực HĐND, các ban HĐND chủ động xây dựng chương trình công tác của cả năm, trong đó có kế hoạch giám sát, xác định nội dung giám sát, thời gian giám sát,... để tổ chức thực hiện theo kế hoạch, tránh trùng lặp, chồng chéo. Tiếp tục phát huy vai trò của Thường trực HĐND trong việc điều hòa, phối hợp hoạt

động giữa các ban, phân công các ban theo dõi kiểm tra, giám sát đối với các vấn đề bức xúc diễn ra ở địa phương; đồng thời tạo điều kiện cho các ban trong việc thực hiện chức năng giám sát của mình. Thực hiện đổi mới phương thức tổ chức giám sát để đạt hiệu quả cao. Mỗi hoạt động giám sát đều cần phải thực hiện nghiêm túc theo quy trình chặt chẽ, từ công tác chuẩn bị, tổ chức giám sát đến việc báo cáo kết quả giám sát; để bảo đảm hoạt động giám sát mang lại chất lượng và hiệu quả cao. Tăng cường công tác tái giám sát. Đồng thời phải nâng cao tinh thần trách nhiệm, năng lực và trình độ của đại biểu HĐND, thành viên các Ban HĐND trong công tác giám sát; đồng thời tăng cường sự phối hợp giữa HĐND với các cơ quan đơn vị trong hoạt động giám sát.

III. PHÂN KẾT

Để nâng cao chất lượng hoạt động giám sát chuyên đề HĐND cấp xã, Tôi cho rằng, cần thực hiện tốt việc lựa chọn nội dung, xác định phạm vi và đối tượng giám sát là yếu tố quan trọng, việc lựa chọn nội dung giám sát đúng trọng tâm, trọng điểm sẽ quyết định đến chất lượng và hiệu quả của giám sát chuyên đề; nội dung phải tập trung vào các vấn đề trọng tâm, bức xúc mà đại biểu HĐND, cử tri và Nhân dân quan tâm. Nếu nội dung giám sát chuyên đề dàn trải, không phù hợp thì cuộc giám sát không đạt chất lượng.

Cùng với đó, để giám sát có chất lượng, hiệu quả phải có kế hoạch, phương pháp đúng, kế hoạch được xây dựng chi tiết, phải xác định rõ các nội dung: sự cần thiết phải tiến hành giám sát, mục đích, yêu cầu, phạm vi, đối tượng được giám sát, thời gian thực hiện; muốn thực hiện tốt điều này cần nắm rõ các quy định của pháp luật, các khâu có liên quan đến vấn đề giám sát; những điều kiện cần thiết đảm bảo cho hoạt động giám sát. Sớm gửi kế hoạch, quyết định thành lập đoàn giám sát, đề cương, chương trình giám sát, thông báo phân công nhiệm vụ cho đơn vị được giám sát và thành viên đoàn giám sát để có thời gian nghiên cứu và chuẩn bị theo yêu cầu của đoàn.

Một yếu tố quan trọng khác trong giám sát là việc xây dựng đề cương báo cáo giám sát phải chi tiết, có tính tổng hợp, khái quát được vấn đề giám sát để xây dựng báo cáo đúng trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào các nhận định, đánh giá, giải pháp khắc phục tồn tại, có ý kiến, kiến nghị xác đáng.

Ngoài ra, phương thức giám sát phải phù hợp với từng nội dung, vấn đề, đối tượng, thời điểm giám sát; thành phần tham gia đoàn giám sát phải hiểu biết lĩnh vực chuyên môn, kinh nghiệm thực tiễn. Đồng thời, các thành viên đoàn giám sát cần tích cực nghiên cứu để phát hiện, kiến nghị khắc phục những hạn chế, khó khăn, vướng mắc, chấn chỉnh công tác quản lý.

Trong quá trình giám sát cần đi sâu, tìm hiểu kỹ tình hình thực hiện tại địa phương, yêu cầu đối tượng giám sát cung cấp thông tin đầy đủ, chi tiết để từ đó có cơ sở rút ra những kết luận đúng và đề xuất kiến nghị hợp lý, tránh tình trạng giám sát chung chung mang tính hình thức. Kết luận giám sát đánh giá một cách toàn diện vấn đề giám sát, các kiến nghị giám sát được các đối tượng giám sát tiếp thu, thực hiện nghiêm túc nhằm phát huy ưu điểm, khắc phục tồn tại hạn chế. Kết quả giám sát phải được công khai để đơn vị, cử tri và Nhân dân theo dõi, giám sát. Sau giám sát, cần theo dõi, đôn đốc đến cùng việc thực hiện các kiến nghị để đánh giá đúng kết quả, hiệu lực giám sát...

Trên đây là báo cáo tham luận Đổi mới phương thức, nâng cao chất lượng hoạt động giám sát chuyên đề của HĐND xã Năm Nung trình hội nghị giao ban thường trực HĐND hai cấp (huyện, xã) lần thứ nhất nhiệm kỳ 2021-2026./.

TT. HĐND XÃ NĂM NUNG